

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Indrumările Arhipăstorului

Mercuri în 12 Mai I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a adunat pe toți protopopii arhidiecezei să se sfătuiască împreună asupra problemelor ce le pune viața de azi Bisericii și asupra mijloacelor și căilor de cari trebuie să țină seama preoțimea în lucrarea ei duhovnicească.

Cu această ocazie I. P. S. Sa a trecut în revistă toate aspectele vieții bisericești de azi și toate laturile activității preotului în mijlocul credincioșilor. Într-o atmosferă de apropiere familiară, cu dragoste de părinte, I. P. S. Sa a expus într-o alocuțiune de vreo 4 ore tot ce-ar trebui să cuprindă un tratat de pastorală aplicată împrejurărilor noastre românești de azi.

Ar fi zadarnic să încercăm a reda aci într'un mod fidel belșugul de idei, de observații juste și nuanțate, de îndemnuri avântate, cari izvorau spontan din sufletul I. P. S. Sale într-o legătură nu mai puțin strânsă și argumentată. Fericiți sunt cei ce-au fost prezenți de-au putut auzi înșiși ceea ce în rândurile noastre e numai crâmpiei uscat.

Dacă ne încumetăm totuși să rezumăm puțin indrumările I. P. S. Sale, o facem fiindcă le socotim de mare utilitate chiar în forma schematică în care le putem face cunoscute mai departe.

I. P. S. Sa și-a început sfaturile cu o seamă de considerații asupra Învierii Domnului în lumina căreia stăm cu deosebire acum după Paști imediat. Învierea este faptul central al creștinismului ortodox. Dacă creștinismul apusean contemplant mai mult Întruparea sau crucea, ortodoxia pune accentul mai apăsător pe Învierea Domnului a cărei lumină se proiectează și înapoi asupra Întrupării și a crucii — arătându-le ca evenimente ce se rî-

dică peste nașterile și crucile de rând — dar și înainte asupra capătului dela sfârșit al vieții noastre. Abia Învierea creiază convingerea despre dumnezeirea lui Isus Hristos. De aceea abia constatarea Învierii a făcut pe cei 12 învățăcei, Apostoli. Apostolatul, ca propovăduire neînfricată și neobosită, împreună cu toate riscurile și sacrificiile posibile, a izvorât din Înviere.

Dacă este așa și dacă dintre toate formele de creștinism ortodoxia vede mai mult importanța Învierii, urmează că ortodoxia trebuie să fie purtată de cel mai puternic entuziasm la propovăduirea lui Isus Hristos.

De aci concluzia pentru preoți: *glas amvoanelor*. Predica să nu lipsească niciodată dela sfânta Liturghie și dela celelalte ocazii de viață bisericească.

Iar predica să fie profund religioasă. Centrul predicii trebuie să fie: Isus Hristos. A fost totdeauna pasiunea cea mare a I. P. S. Sale: predica având în centru pe Isus Hristos. E în afară de orice îndoială că preocuparea de Isus Hristos în predică, frecventă azi nu numai în arhiepiscopia noastră, ci aproape în toată Biserica românească, se datorește insistenței, exemplului, curentului creat de I. P. S. Sa. Din predica burgheză, care trata despre creșterea copiilor și despre împlinirea datorilor cetățenești și sociale cu argumente raționale și de bun simț natural, I. P. S. Sa ne-a scos. I. P. S. Sa a transformat predica din prelegere laică de morală în mărturisire caldă a lui Isus Hristos.

Isus Hristos nu are să fie însă numai un detaliu ornamental al predicii, a spus I. P. S. Sa, așa cum cineva își stilizează puțin camera plină cu tot felul de tablouri nereligioase prin aceea că atarnă undeva o icoană

care nu se asortează de loc cu spiritul și cu atmosfera acelei camere. Isus Hristos are să formeze El spiritul predicii. El are să fie esența predicii. O predică nu e religioasă prin aceea că se mai intercalează în cadrul ei vre-un citat care nu stă în legătură organică cu ea. Ci e religioasă prin avântul ei religios, prin aceea că sufletul predicatorului e robit în mod manifest de gândul la Dumnezeu. Dacă înțelegem bine pe I. P. S. Sa, nu se poate spune că o predică are pe Hristos, atunci când Hristos e pomenit numai cu numele. O predică are pe Hristos când vorbește în ea, în diferite forme, *convingerea despre dumnezeirea lui Hristos și despre mântuirea noastră realizată prin El*.

Aceasta nu însemnează că se cere o predică savantă, complicată, erudită, adunată din multe cărți. E necesară, dimpotrivă, o predică simplă, în care să se reverse direct, simțindu-se de toți, convingerea religioasă a mântuirii datorite nouă de Tatăl prin Fiul în sânul Bisericii. Nu cărțile nemistuite au să vorbească, nici terminii solemnii și rigizi, nu pasagiile greoaie și nepotrivite niciodată momentului concret, ci *tu* să vorbești cu credința vie din tine. Cărțile îți lămuresc credința, ți-o adâncesc, îți dau argumente pentru ea, dau agilitate minții și îmbogățesc mijloacele de exprimare, dar când întocmești o predică uiți de o carte anumită și te ascuți pe tine, așa cum ești în urma experiențelor duhovnicești, a gândurilor tale, a ideilor adunate și asimilate din cărți și din auzite.

Dela predică I. P. S. Sa a trecut la capitolul *sf. slujbe*. A cerut preoții să facă vecernia regulat, iar în Postul Paștilor Liturghia darurilor înainte sfântite. Sfintele biserici să fie ținute în curățenie și să fie împodobite măcar într-o măsură cât de modestă. Să dispară mușamalele de pe sfânta masă și să fie înlocuite cu giulgiu alb. Podeaua să fie spălată

mai des. Toate obiectele liturgice să fie păstrate în perfectă curățenie.

Pentru mai marea înviorare a sfintei slujbe preoții sunt îndrumați să angajeze în desfășurarea lor tot mai mult poporul credincios, învățându-l treptat cântările bisericești.

Mult a stăruit I. P. S. Sa la capitolul: *educația tineretului*. Preotul are să ducă o atmosferă nouă în școala primară. Se va strădui să încălzească pe învățători pentru idealurile sfintei noastre Biserici. Catehizația lui va fi cât se poate de concretă și va avea mare grijă să se apropie de sufletul copiilor. Prea C. protopopi vor ține în fiecare toamnă, înainte de începerea anului școlar, conferințe cu preoții tratând exclusiv problema educației. E necesar să fie trezit cât mai puternic interesul consiliilor parohiale și al părinților pentru educația religioasă a copiilor. Părinții pot fi organizați într'un comitet care să sprijine pe preot față de eventualele tendințe neprietenoase educației religioase ce le-ar arăta organele școlare inferioare sau superioare.

Preotul să nu uite de societatea «Sfântul Gheorghe». Consiliul arhiepiscopesc va edita în curând o broșură cu programe concrete pentru ședințele ei. Relațiile sale cu societatea aceasta trebuie să fie vesele, vioaie, nu solemne și formaliste.

Indrumările I. P. S. Sale s-au extins apoi cu tot atâta solitudine și înțelepciune asupra Reuniunilor de femei, Oastea Domnului, problema sectelor, a dat sfaturi și îndemnuri pentru propaganda religioasă prin presa populară, pentru pregătirea temeinică a pelerinajelor și misiunilor.

P. C. părinți protopopi ar fi voit să stea zile întregi să asculte cuvântul bogat, înțelept, convingător al I. P. S. Sale. Promisiunea care le-a dat-o I. P. S. Sa că-i va chema odată pe două zile să le vorbească, i-a umplut de nespusă bucurie.

D. S.

FOIȘOARA

Școala educativă creștină ortodoxă, un imperativ al vremii

(3) de Dr. Nic. Balcă

2. Superioritatea școlii educative ortodoxe față de școala contemporană complet laicizată

Chiar dela începutul acestui capitol nou ținem să răspundem la întrebarea, care formează centrul problematicului nostru: ce înțelegem noi prin noțiunea unei școlii educative ortodoxe? Noi înțelegem sub această noțiune mai întâi contrarul dela o școală numai a învățării. Așadar o școală care nu urmărește numai simpla învățare a copiilor, numai o îngrămădire de cunoștințe în sufletul acestora, cât mai ales educația și formarea caracterului acestora. Și la realizarea acestui scop școala educativă ortodoxă își îndeplinește lucrul

ei educativ într-o unitate spirituală cu ceilalți factori educativi, cu familia, cu Biserica și cu statul. După aceea școala educativă ortodoxă, în opoziție cu tipul de școală laic la fundamentul căruia se găsesc diferite concepții filosofice, trăește și își trage seva dătătoare de viață din spiritul creștinismului ortodox, întrucât în ea acest creștinism nu ocupă numai un loc modest de cenușăreasă, ci el pătrunde și însuflețește întreaga viață a comunității școlare, întregul plan de învățământ, cât și întreaga personalitate a învățătorilor.

Natural, pentru a nu fi rău înțeles, noi ținem să mai accentuăm, că e departe de noi gândul de a milita pentru o clericalizare a școlii, pentru o trecere a școlii sub egida exclusivă autorității bisericești — deși acest lucru n'ar dăuna într-un nimic școlii — căci acest lucru ar fi în secolul nostru o imposibilitate. Biserica trebuie să-și împartă autoritatea ei școlară cu ceilalți doi factori educativi, cu familia și în special cu statul. Dar școala despre care vorbim noi aici, trebuie să fie o școală confesională. Confesională în sensul că fundamen-

tul pe care ea este așezată, îl constituie ortodoxismul. Noi opunem unei școlii „interconfesionale”, laice sau „weltanschauliche”, o școală creștină ortodoxă, din motivul că un creștinism interconfesional nu există, iar doctrine filosofice sânt atâtea câți filosofi există. Și apoi ortodoxia este religia în care s'a plămădit ființa neamului nostru. Așa că chiar respectând un principiu pedagogic elementar, care prevede, că în educație să se plece întotdeauna dela realitatea vieții în care trăește copilul, dela realitatea în care acesta își trăește viața, ajungem să ne convingem că e o cerință imperioasă pedagogică, ca școala românească să fie o școală ortodoxă, căci, din punct de vedere religios, realitatea în care trăește copilul e ortodoxia. Ortodoxismul trebuie să devină, așadar, principiul pedagogic fundamental al acestei școlii.

Acest principiu — e vorba de ortodoxie — nu poate fi cu nici un alt principiu filosofic înlocuit. La aceasta ne stă mărturie istoria pedagogiei, că oridecâteori nu s'a ținut cont de creștinism, educația a început să se miște în non-sens. Așa bună-

oară luminismul, împătimit de credința în atotputernicia rațiunii omenești, recomandă drept principiu suprem al educației „o religie și o morală naturală”. Dar s'a văzut curând de tot, că o asemenea religie era o simplă construcție iluzionistă a rațiunii. După aceea principiul de mai sus a fost înlocuit de romantici cu un esteticism care pretindea, că singură arta este aceea, care poate să-i împrumute lucrului educativ sensul lui adevărat. Sau poate e individualismul acel principiu conducător al educației? Și noi înțelegem prin individualism acea concepție filosofică, care consideră individul ca fiind un scop în sine, ca un domn absolut al destinului său, iar fericirea și dezvoltarea multiplă a individualității ca suprema țință a tuturor năzuințelor acestuia. Realizarea serioasă a acestui individualism duce însă la domnia bunului plac și a egoismului despre care vorbiam mai sus. Dar liberalismul pedagogic e de fapt — ca să ne exprimăm paradoxal — negația educației. La acelaș rezultat a ajuns și naturalismul pedagogic. Naturalismul a decretat ca singură existență posibilă na-

Sensul muncii

Munca omenească, de orice fel ar fi, în calitatea ei nobilă, se împlinește sub puterea veșnicului imperativ: *prin sudoarea frunții tale să-ți câștigi pâinea*.

Pâinea, fiind produsul sudorii frunții, are semnificația căderii omului din paradis — durerea existenței, — dar și bucuria recuceririi paradisiului tocmai prin această durere.

Am putea spune, că munca omenească, nobilă, are caracter dualist: blestem și ușurare, sudoare dureroasă și bucurie îngerească.

Munca devine apăsătoare și încărcată de suferință de durul, din momentul ce ea este lipsită de scopul mântuirii.

Atunci când ea își păstrează scopul și sensul, omul ajunge la conștiință că, în conformitate cu planul divin, el a fost pus să-și ducă existența în mijlocul elementelor naturale cu menirea de-a-le folosi și organiza prin spiritul său creator, în așa fel încât să-și poată găsi fericirea și să-l facă apt pentru cucerirea împărăției lui Dumnezeu.

Organizația socială și economică a vieții noastre — începând mai ales din veacul al 19-lea, când doctrinele sociale au luat o amploare dezvoltare, — a ignorat adevărul că munca are, înainte de toate, o semnificație religioasă-morală.

Conceptiile sociale și economice, pe care le putem împărți în două părți distincte, după sistem și metodă: *capitalismul* și *socialismul*, au apreciat munca după sistemul și metoda ce o implică fiecare.

Capitalismul, sub forma ipocrită de „libertatea muncii”, a căutat să aservească egoist produsele muncii, *puterii banului*; iar socialismul, dând o importanță numai exterioară organizării muncii, i-a pierdut sensul spiritual prin faptul că a văzut fericirea omului în maximum de producție al colectivității sociale.

De altfel, așa cum se rezolvă problema interioară a muncii, atât în ideologia capitalismului, cât și în a socialismului-comunist, întâlnim aceeași greșală fundamentală; adică: ambele înlătură *persoana umană*, cu valoarea ei supremă, viața ei interioară și creatoare, înlocuindu-o fie prin valoarea și puterea banului, fie prin repartiția bunurilor materiale.

Deci, individualismul societății capitaliste, precum și economismul socialist-comunist, au depășit orice interpretare de valoare a *persoanei* omului.

Omul dăruit, — după ei, — cu libertatea economică și cu dreptul proprietății nelimitate, este privit ca simplu instrument al

procesului economic-social, ca mijloc de a câștiga puterea de stăpânire și bunurile economice, atât în capitalism, cât și în comunism. Și în luptă ce se dă între cerberii acestor două ideologii, persoana umană, cu structura eternă a sufletului ei, este înghițată de stomacul flămând al elementelor negative ale concepției homo economicus.

În structura acestei societăți munca omului nu-i mai dă nici-o satisfacție, nici materială, nici spirituală. În mentalitatea acestei societăți, care a destrămat valoarea interioară a omului, lipsindu-l de libertatea și originalitatea lui de creație, munca este un chin, un blestem. Această societate, fie burgheză, fie proletară, s'a îndepărtat de *înțelegerea sensului adânc al muncii*, care e temeiul vieții ce izvoarește din libertatea spirituală.

Libertatea spirituală este zestrea sfântă a omului, — și nu există nici-o putere lumească care să i-o ia.

Societatea în care omul își duce existența, îi poate pretinde formele cele mai variate și mai complicate ale muncii, însă nu-i poate și nu are dreptul a-i nega *personalitatea, libertatea spirituală și dreptul de a fi stăpân pe destinul său*.

Omul împlinește în lumea aceasta o vocație, organizând fenomenele naturale.

Munca este nu numai ceea ce se realizează pe planul economic, ci și pe cel spiritual-cultural. Cultura, o creație a forțelor spirituale, se deosebește de creația bunurilor economice-fizice, — însă ambele se completează și se desăvârșesc în câmpul universal al muncii.

Orc om, cu ocupațiile cele mai elementare, e destinat să creeze în conformitate cu talanții pe care i-a primit de sus.

Bunurile, create de om prin muncă, îi dau o valoare și distincție calitativă în ierarhia valorilor spirituale. Desăvârșirea vieții omului este condiționată de calitatea muncii pe care o desfășură în lume. Această muncă de caracter spiritual ridică demnitatea persoanei omului în complexul împrejurărilor vitrege, în care el își dăpână firul vieții; îi luminează conștiința independenței în creație, fără a vedea în muncă stare de servilism, cum era clasificată munca în antichitate.

Conceptia antică despre muncă se răstăcise de sensul ei spiritual. Insuși Plato și Aristotel, cei mai profunzi filosofi ai antichității și culturii grecești, nu au găsit cuvinte să combată sclavismul, socotindu-l ca o formă decadentă din care muncitorul nu mai putea ieși, cu toate calitățile sale spirituale. A trebuit să intervie forța cre-

știnismului, ca să spargă această formă robitoare a omului.

Conceptia, ce se încheagă din învățăturile veșnice ale Evangheliei lui Hristos, a ridicat sensul muncii până la treapta sfințeniei. Insuș *Mântuitorul Hristos* a fost muncitor teslar, binecuvântând munca, și fixându-o ca o condiție superioară în procesul desăvârșirii și mântuirii vieții. (Parabola *talantilor* și *lucrătorilor din vie*, sânt cele mai puternice evocări ale darurilor creatoare cu care omul a fost înzestrat de Dumnezeu).

Munca este, în rostul planului economiei divine, singura forță prin care putem cuceri nu numai lumea aceasta, ci însăși fericirea paradisiului pierdut.

Orc muncă adevărată este sfântă și orce muncă este ceva dumnezeesc.

Cea mai veche evanghelie este evanghelia muncii, și cea mai sublimă rugăciune se infiripă și se rostește în vremea muncii.

Pr. Const. Zoican

Asociația clerului „A. Șaguna” — secția Sibiu

Convocare

Potrivit art. 24 din Statutele Asociației clerului „A. Șaguna”, — având arhieriasca binecuvântare, convocăm adunarea anuală ordinară a secției la Cohalm (Rupea) pe ziua de Joi, 3 Iunie a. c. cu următorul

PROGRAM:

1. Ora 8-30 dimineața: Slujba Sf. Liturgii și chemarea Duhului Sfânt. Predica: Protopop Alexandru Brotea.
2. Ora 10. Deschiderea adunării.
3. «Asociațiile religioase» — conferința P. C. Trandafir Scorobef, consilier arhiepiscopesc. Masă comună.
4. Ora 3. Raportul general pe anul 1936.
5. Raportul casierului.
6. Căminul dela Bazna.
7. Propuneri (se vor anunța în scris comitetului cu cel puțin 3 zile înainte de adunare).
8. Închiderea adunării.

(Notă: Membrii comitetului sânt convocați la ședință în Cohalm pe ziua de 2 Iunie, ora 6 d. a.).

Pentru încuviințare și masă, preoții se vor adresa direct părintelui protopop Alexandru Brotea din Cohalm — județul Târnava-mare.

Sibiu, la 15 Mai 1937.

Em. Cioran
președinte

I. Bânda
secretar

Un preot de altă dată

Modestul sat, din protopopiatul Târnava, Crăciunelul de sus, este situat sub coastele unor dealuri pitorești, înconjurat de păduri și vii roditoare, al cărui început se pierde în negura trecutului depărtat.

Pe la anul 1820 se amintește preotul ortodox în Crăciunel, Isac Oprea, care a păstorit între anii 1820 și 1848. În decursul pastorației sale s'a făcut zugrăvirea bisericii din sat. Pentru a-și duce la bun sfârșit munca începută, vrednicul preot a contribuit mult și din al său la această faptă.

În 1848 preotul Isac Oprea e reclamat de „solgăbirăul” ungar Mártonfy dela Micăsasa, și e învinovățit că face parte din rândul revoluționarilor români. Prigonit, preotul s'a refugiat în bătrânele păduri din apropiere.

În primăvara aceluia an, la marele praznic al Invierii Domnului, când preotul Isac Oprea slujea în sfânta biserică, douăzeci de soldați înarmați au înconjurat biserica, ear „solgăbirăul” Mártonfy cere preotului Oprea să-l urmeze imediat. Abia a terminat sfânta liturghie și a fost luat și dus, ear credincioșii săi l-au întovărășit câțiva km. în mare jale. După două zile preotul — fu împușcat, împreună cu alți preoți români, în pădurea comunei Jidvei, la o depărtare cam de 8 km. Feciorii săi, Onuț și Natanail, ajutați de 2 credincioși din comună, într'una din nopți l-au adus acasă și l-au îngropat lângă altarul bisericii — fără preot.

Actualul preot din Crăciunel, pâr. Teodor Goga a avut fericitul gând de a reîmprospăta în memoria credincioșilor figura, a cărei icoană trebuie să rămână veșnic trează în conștiința lor. Unul din fiii aleși ai comunei, Gh. Rus, a dăruit o placă comemorativă cu inscripția: *În amintirea preotului Isac Oprea, slujitorul acestei biserici, 1820-1848, când a fost împușcat pentru că și-a iubit legea și neamul*.

A doua zi a prăznuirii Invierii Domnului din anul acesta a fost și mai însemnată pentru Crăciunel: După terminarea sfintei liturghii, s'a făcut sfințirea plăcii comemorative și parastasul întru pomenirea vrednicului fost păstor sufletesc. Cuvântarea, rostită de părintele T. Goga, a fost dintre cele mai mișcătoare.

Placa a fost așezată pe peretele din spre mează-noapte al bisericii și constituie unul din obiectele de podoabă ale lăcașului sfânt.

Pantilie Urian
student-teolog.

tura reală și de aceea el nu admite decât o singură certitudine: certitudinea pe care o dă realitatea. Adevărat este pentru naturalism numai ceea ce este dat în percepție, ca un dat pozitiv și palpabil. Adevărat este numai ceea ce se poate determina cu ajutorul categoriei de substanță și causalitate. Chiar și sufletul se află tot sub imperiul acestei legi. Căci naturalismul nu neagă deosebirea dintre materie, viață și suflet — deosebire atât de evidentă în percepție — ci el neagă numai deosebirea reală, deosebirea de esență. Imperiul sufletului este pentru naturalist sau un cuvânt gol, sau el e considerat numai ca un simbol al viabilității omului. Tainica viață a sufletului nu se deosebește întru nimic de viața care animă lumea plantelor și a animalelor, ci ele sânt în esență una și aceeași. Deosebirea dintre spirit și materie e o simplă iluzie. Totalitatea, întregul existenței este asemenea unui mecanism uriaș, nemărginit, în care omul este nume o particică infimă, o zală într'un lanț nesfârșit, o picătură în oceanul fără de fund al universului: omul este o parte din lumea lucrurilor, el este un lucru între lucruri. Naturalismul secularizează radical pe om. Ființa omului se pierde printră lucrurile materiale, care devin stăpâne absolute ale acesteia. Tot ceea ce ar aminti proveniența și legăturile omului cu lumea supranaturală, este complet negat. Realitatea

brutală a naturii — ca singura existență posibilă — îi răpește omului orice sentiment de responsabilitate și deci de libertate, făcându-l sclav al naturii și al instinctelor oarbe ale acesteia. Imperativul vieții omenești — dacă se poate vorbi de un imperativ — este după naturalism „fi ceea ce ești”, adică „fi natură”. Dar acest imperativ e un non-sens, căci omul nu poate să devină, aceea ce el este, ci numai aceea ce el nu este, ceea ce el „trebuie” să fie. Sau educația trebuie să se mulțumească cu ceea ce „este”? Atunci trebuie să recunoaștem că ea nu mai are nici un sens. Sensul și posibilitatea educației sânt condiționate de posibilitatea idealului. „Cine rămâne numai în realitate, acela nu-și va putea fundamenta niciodată îndreptățirea idealului său educativ”.¹ Și a realiza un ideal înseamnă — vorbind filosofic — a idealiza realitatea, sau în sens creștin, de a îndumnezei natura. Iar această îndumnezeire presupune formidabile puteri etice. De unde să ia naturalismul aceste puteri? Căci ele își au obârșia într'o lume transcendentă și nu în lumea naturii, în legile naturii sau în fenomenele naturii. Naturalismul face o greșală crasă atunci când — de dragul principiului monist — declară, că morala nu e altceva decât o fază a evoluției naturalului sau o putere ele-

¹ M. Vanselow, *Metaphysik der Erziehung*, Berlin 1930, p. 9.

mentară a instinctelor. Dar din instinctele naturale nu se poate naște nici odată o etică, care să fie capabilă să împace conflictele dintre altruism și egoism. O asemenea etică nu-și poate avea obârșia decât în lumea spiritului, a conștiinței pe care o naște libertatea și răspunderea omului în fața lui Dumnezeu. Ceea ce deosebește pe om de toată existența universului este că el are conștiința situației lui și viziunea idealului, pe care el trebuie să-l realizeze în viață. Aici e momentul originar al oricărei educații.

Și dacă socialismul marxist ridică naturalismul la rangul de suprem principiu educativ, în sensul că el nu vede în individ decât rezultatul situației lui materiale, atunci orice putere educativă dispăre. Căci a ridica pe om dintr'o situație materială precară — marxismului nu i-a reușit nici acest lucru — și a-i făuri o altă situație mai bună, poate fi considerat ca un progres material, dar condițiile materiale bune nu pot determina niciodată formarea caracterului. Împărtășirea de cunoștințe materiale poate avea drept urmare o participare mai intensă la viața politică sau la viața economică, — dar hotărâtoare pentru viața omului nu sânt numai problemele de natură materială, economică sau politică, cât mai ales problemele spirituale. Metafizica și axiologia materialistă marxistă duc la negarea oricărei etici, căci, după noi, organi-

zarea și cultivarea egoismului nu poate fi socotită etică. Și acolo unde nu poate fi posibilă etica, nu poate propăși nici educația. Căci a educa înseamnă a ridica pe om cât mai sus posibil în lumea valorilor veșnice — acesta este cel puțin sensul cuvântului german „Erziehen” „Hinausziehen”.

Sau poate ca acest principiu fundamental al pedagogiei și al educației să fie furnizat de idealismul humanist? La această întrebare am mai răspuns încă odată în alt loc.² Și noi înțelegem prin idealism o concepție metafizică, după care singura realitate adevărată nu este decât ideea, spiritul, rațiunea. Idealiste sânt sistemele filosofilor Kant, Fichte, Schelling, Hegel, Goethe, W. von Humboldt, cât și sistemele neo-idealștilor contemporani Natorp, Windelband, Cassirer, Rickert, Bauch etc., căci toate aceste sisteme sânt fundamentate pe credința că existența adevărată, veșnică și absolută n'are decât ideea, care se revelează în lume ca ființa acestei lumi și în ființa omului ca spirit și rațiune. Lumea trebuie să fie înțeleasă ca fiind în spirit, în idee, iar ideea, spiritul ca fiind imanente lumii. Pentru idealism nu există, așadar, două lumi deosebite, lumea materiei și aceea a spiritului, imanentă și transcen-

² Vezi Dr. Nicolae Balcă, *Idealismul humanist și pedagogia modernă*, Telegraful Român 7, 14, 21 Iulie 1935.

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferința preoțească a protopopiatului Jiu. — În ziua de 14 Mai a. c. preoțimea tractului Jiu și-a ținut conferința sa lunară.

După deschiderea ședinței, se dă cuvântul Sf. Sale părintelui C. Zoican, care citește lucrarea: „Senzul divin al muncii”, lucrare de actualitate și foarte interesantă pentru toată lumea, dar în deosebi pentru preoțimea jiană. Lucrarea a fost foarte mult apreciată și autorul felicitat. (O publicăm în alt loc al folii. *Red.*)

Apoi se dă cuvântul păr. T. Moșic, care citește lucrarea: „Impresii din primul an de pastorație”.

În această lucrare-introducere autorul stăruie mai mult asupra *conștiinței preoțești* și asupra *solidarității preoțești*. Autorul promite că, în câteva ședințe viitoare, își va desvolta cât se poate pe larg subiectul acesta, care i-a fost dat din partea părintelui protopop I. Duma.

Autorul a fost mult apreciat de frații preoți și de cătră părintele prot. I. Duma.

După cele de mai sus, păr. protopop Duma face o amplă și luminoasă dare de seamă despre ședințele recente ale adunării eparhiale, și ale conferinței protopopești ținute la Sibiu, sub președinția I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae.

P. C. Sa insistă foarte mult și îndeamnă Onor. preoțime la predică, la educarea tineretului în spiritul evangheliei, la organizarea și îndrumarea societăților religioase, la catehizație regulată, la lupta împotriva sectelor etc. Toate îndemnuri date de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, la ședința conferinței preoțești.

După aceste frumoase îndemnuri și noutăți aduse dela Sibiu, se anunță conferința viitoare pentru primele zile ale lunii Iunie. *T. M.*

Forul în Zarand. — Secția protopopiatului Zarand a Forului a desfășurat rodnică activitate în această primăvară. Înțelegerea cu care mirenii zărândeni au îmbrățișat dezideratul Forului, o mai vie și mai intensă propagandă a principiilor creștine și mai ales aplicarea lor practică în societate și familie îi învrednicește de toată lauda. Mână în mână cu preoții locali, în frunte cu protopopul, cărturarii Zarandului au dat viață acestei secții a asociațiunii creștine ortodoxe.

Până acum s'a organizat un ciclu de conferințe în Brad; pentru după Paști comitetul a hotărât continuarea activității în satele din jur.

Întâiul a vorbit tânărul avocat *Mircea Tisu*, despre ortodoxie și comunism. Într-o conferință plină de interes, a căutat să fixeze atitudinea ortodoxiei față cu doctrina capitalistă și cea comunistă, conchizând că doctrina bisericii noastre condamnă comunismul, cu toată puterea credinței ei, dar nu poate apăra nici capitalismul excesiv; ci, pe temeiul iubirii dintre oameni, osândește cămătăria și câștigul exagerat. Insistă asupra situației ortodoxiei în Rusia și cu date elocvente arată rezistența religiei acolo, întrevăzându-se victoria vechii credințe contra ateismului.

Di Tudor Popescu, avocat în București și vajnic apărător al credinței ortodoxe, a binevoit să ne onoreze ținând o conferință despre: Sufletul naționalismului românesc. Maiestrul barei a dovedit aceeași putere de convingere asupra zărânderilor, ridicându-ne timp de o oră cu verva sa într-o adevărată înălțare sufletească. Cu argumente de istorie, drept, tradiție, a verificat existența sufletului specific românesc și superioritatea lui.

Vicepreședintele Forului, dl *Ioan Ghișă*, directorul băncii Crișana, a ținut a treia conferință: despre ortodoxie ca factor în istoria neamului nostru. Ne-a purtat metodic și instructiv în istoria bisericii și neamului, trăgând concluzia că dacă credința tare în biserica noastră a fost aceea care ne-a menținut ca neam, apoi ortodoxia noastră a fost aceea care a apărât limba și tot ce ne caracterizează pe ardeleni, față cu acțiunea de desnaționalizare a ungarilor catolici.

Drul *Cornel Tisu*, medic și deputat, a încheiat seria conferințelor din Postul mare, vorbind despre: Credință și știință, și evidențiind existența lui Dumnezeu în orice mișcare, dela cele mai simple până la cele mai complicate.

Pentru activitatea lor conferențiară merită toată lauda.

Zarandul, nume evocator de mărețe epoci, nu putea să rămână rece nici în această acțiune.

Cinste lui! *M. Ramură.*

Noile parohii ortodoxe din „Secuime”. — În vremea din urmă problema românilor din așa zisa „Secuime” a fost luată în serioasă cercetare.

S'au dat ajutoare în multe părți, s'a început o întinsă propagandă națio-

nală și culturală pentru luminarea și întoarcerea în comunitatea românească a românilor maghiarizați. S'a ajutat școala, s'a ajutat biserica, aceste pârgii de ridicare pe culmi a popoarelor. Și s'au văzut răsărind iarăși biserici naționale pe un pământ pe care cu ani mulți înainte se închideau bisericile românești transformându-se în romano-catolice.

În această grijă, cu care statul îmbrățișează pe românii din Secuime, vedem răsărind câteva parohii ortodoxe. Sânt locuri unde românii secuizați vor să se întoarcă în sânul neamului prin poarta ortodoxiei. Era firesc să se creeze parohiile ortodoxe care să-i primească și să le dea binecuvântarea: În acest chip întoarcerea lor e deplină și statornică.

Inceputul făcut va trebui continuat metodic și sprijinit în măsura necesităților de viitor ale vieții românești de aici.

E vremea primenirilor. Așteptăm revizuirea și a gândurilor, și a simțirilor, și a atitudinilor: totul pentru promovarea intereselor de totdeauna ale neamului.

Iată porunca ceasului actual! — *Nicolae Grebenea*, teolog absolvent.

Conferință preoțească. — Preoțimea tractului *Ilia* și-a ținut conferința de primăvară din acest an la *Burjuc*. După serviciul divin și invocarea Duhului Sfânt, P. C. protopop *I. Josan* deschide adunarea, arătând rostul conferințelor preoțești pentru desăvârșirea operei misionare.

Din raportul asupra activității pastorale a preoțimii și a cercurilor religioase, s'a constatat opera edificatoare a preoțimii tractuale pe tărâmul vieții religioase-morale.

Meditația, înainte de mărturisire, a rostit-o Pr. *M. Laslo*; pornind dela cuvintele: „Luați dară aminte de voi și de toată turma” a făcut ca Onor. preoțime să trăiască câteva clipe de înaltă spiritualitate în preajma sfintei mărturisiri; ear înainte de împărtășanie a rostit meditația ocazională părintele *Septimiu Iuga*, bine gândită și cucernic spusă.

La propuneri s'au ridicat discuții instructive despre: Secte, francmasoni, comunism, ateism și combaterea lor prin organizarea și activitatea societăților religioase: F. O. R., Casele culturale, Reuniunile de femei, Societatea Sf. Gheorghe și a Oștii Domnului.

S'a arătat răul ce ni-l fac dușmanii organizați și ajutați de străini, față de cari trebuie mai ales să ne apărăm și să răspundem organizându-ne și unindu-ne în fața pericolului comun.

Pr. Rom. E. Iacob.

Cercul religios-misionar Vălișoara, în protopopiatul Băița, a organizat sub harnica conducere a părintelui președinte *Al. Popa* în primăvara aceasta o izbutită misiune religioasă pentru credincioșii parohiei *Stoeneasa*.

Părintele președinte *Alexie Popa* și Pr. *Pavel Diniș*, administratorul parohiei, au mărturisit o bună parte dintre credincioși, iar la ora 3 p. m. s'a oficiat sfânta vecernie de cei patru preoți prezenți. La sfârșitul vecerniei părintele Popa, după ce a explicat credincioșilor scopul întrunirii a ținut o predică despre Sf. Taină a Maslului (mănecând dela textul biblic, *Iacob 5, 14*).

S'a făcut apoi un maslu de obște, ungându-se tot poporul cu unt de lemn sfințit, când părintele *Lughin Borza* a rostit cuvântarea despre: Secte și comunism; insistând în deosebi asupra sectanților baptiști, arată originea lor și felul cum au fost sprijiniți de stăpânirile ungare pentru a se încuibă în Ardealul nostru.

Pr. L. B.

Sfânta Mănăstire Sinala, monografia de *Arhim. Serafim Georgescu*, starețul Mănăstirii, 1936, *Tip. „Miricescu”, Ploști, 108 pag. Prețul?* Lucrarea P. C. Sale, *Arhimandritului Serafim*, cuprinde știrile despre această sf. Mănăstire, adunate pe vremuri de fostul ei stareț *Nifon*, întregite de autor cu fapte și împrejurări din timpul mai nou.

Câteva vederi, privitoare la sf. mănăstire, zidită la anul 1695 de *Marele Spătar Mihai Cantacuzino*, măresc și mai mult valoarea interesantei lucrări, care va fi citită de sigur cu mare plăcere îndeosebi din partea numeroșilor vizitatori ai sfântului așezământ, în apropierea căruia se înalță cu fală *Castelul Peleş*, reședința de vară a Familiei regale române. Înainte de a se clădi acest castel, ale cărui temelii s'au pus la anul 1875, *Domnul și Regele României, Carol I*, a stat în timpul verei, mai mulți ani de-a rândul, în chiliile mănăstirii.

Al. Lascarov-Moldovanu: De vorbă cu sătenii, vorbire la radio.

Editura „Cugetarea” dă la iveală o carte care e cerută de mult de toți acei care, fie din scrierile sale, fie din ascultările la radio, cunosc pe scriitorul plin de duh creștinesc, *Al. Lascarov-Moldovanu...*

Este cea dintâi colecție din numeroasele sale vorbiri la radio, — și editura a înțeles s'o prezinte ca pe-o carte populară, care să poată sta lesne în mâna orcu.

Volumul cuprinde peste treizeci de vorbiri, care, într-o curată limbă românească, alcătuiesc o adevărată antologie de pilde, învățături, povestiri, vești, îndemnuri agri-

dență, ci numai o singură lume adevărată: lumea ideii. Deosebirea dintre materie și spirit e ceva aparent și trecător, ceva care va dispăre cu totul la sfârșitul evoluției dialectice a istoriei spirituale. Lumea, materia va sfârși prin a fi — la finea evoluției istorice — complet idealizată.³ Și această idealizare se face prin conștiința omului, prin Eul omului. Căci după filosofia idealistă nu există o transcendență, ca o existență străină de conștiință, sau un Dumnezeu străin și departe de conștiința omului. Lumea și universul se descompun în o multiplicitate de funcțiuni ale conștiinței omului. Această conștiință este de aceea locul de realizare al conștiinței absolute, căci după idealismul absolut, Dumnezeu nu se află la începutul evoluției spirituale, ci la sfârșitul acesteia. Dumnezeu nu „este” așadar, ci el „devine”. Și el devine grație Eului omenesc. Ba am putea să spunem, că această devenire spre absolut este devenirea Eului însuși. Nu e locul să arătăm mai amănunțit dedesubturile eronate ale acestei metafizice, am făcut acest lucru cu altă ocazie,⁴ dar ținem să spunem, că această credință e fundamentul tuturor sistemelor filosofice idealiste. Eul omenesc de-

vine un titan cu posibilități nemărginite. Realitatea adevărată nu se află decât în sfera Eului și nimic nu se află în această lume, ceace ar putea depăși imperiul în care acest Eu domnește. Gândirea acestuia e absolut suverană față de viață, căci abia grație gândirii ideea se poate realiza în lume și în viață, ceace înseamnă că numai grație gândirii viața și lumea pot căpăta o formă.⁵ Eul este realitatea ultimă care imprumută atât lumii cât și vieții realitate. Nu există nimic irațional și neînțeles care să se poată sustrage cunoașterii acestui Eu. Forma, noțiunea filosofică, cuprinde în sine adâncurile vieții. Rațiunea cunoașterii este dumnezeitatea noastră, toată dumnezeitatea noastră se află în rațiune.

Identitatea mistică panteistă a Eului cu un principiu dumnezeesc și încopcierea acestui Eu — grație gândirii — cu lumea, face ca gândirea idealistă să se miște într-o singură dimensiune: Eu și lume.

³ Idealismul păstrează senzul platonice al noțiunii „idee”, căci pentru Platon ideea era „principiul formării”.

Eclesiastul în versuri, de *Miron Abrudan*, cântăreț bisericesc. Tip. diec. Arad, 1937, volumaș de 46 p. Prețul 12 lei.

Pentru a pune în versuri, pe seama poporului, texte din Sfânta Scriptură, se

cere nu numai cunoașterea limbii românești literare și a celei bisericești, ci și oarecare talent de scriitor. În lipsa acestora, aproape totală, versificarea trudnică a cântărețului, care a voit să ne prezinte pe eclesiastul regelui Solomon în haina poeziei noastre populare, ni se pare greșită în cea mai mare parte. Decât o versificare, unde din considerațiile rimei jertfești ideea, mai bine o proză, unde respectând forma bisericească de exprimare, talmăcești cuvântul biblic pe înțelesul mulțimii de astăzi.

Pilde creștinești, din viața strămoșilor noștri, de Pr. *Const. Gr. Chirica*, Bârlad, 1937. Este a patra broșură în: Biblioteca „Lumina Parohiei”. Prețul 6 Lei. — Lectură, cu preț moderat, potrivită pentru masa credincioșilor.

Comemorarea profesorului Dr. Grigorie Silași, întâiul profesor de limba și literatura română la universitatea din Cluj și întemeetor al Reuniunii sodalilor români clujeni. — Broșură de 32 pag., se vinde, cu 10 Lei de exemplar, în folosul fondului pentru ajutorarea ucenicilor și angajaților comerciali, de limba și legea românească.

Comemorarea s'a făcut cu prilejul, când s'a sfințit localul Reuniunii comercianților români din Cluj și județ, în 14

Martie 1937; la reușita serbării a contribuit, între alții, profesorul universitar, *Dr. Ioan Lupaș*, printr'un frumos și documentat cuvânt comemorativ, tipărit în această broșură, și zugrăvind soarta uneia din nenumăratele victime ale intoleranței maghiare, — victimă care trebuia să fie mai ales profesorul de limba și literatură română în Clujul vremurilor de aspirare a tot ce nu era unguresc.

Astfel broșura aceasta, — publicată de Centrala Reuniunilor de meseriași, comercianți, industriași și muncitori români din toată țara, — se înfățișează cu adevărat ca „un crâmpel din lupta pentru emanciparea clasei noastre de mijloc de dincoace de Carpați”.

Di Sabin Drăgoi, neîntrecutul nostru compozitor bisericesc, ne dăruiește, cum se anunță din Timișoara, o nouă și admirabilă lucrare de muzică bisericească: o liturghie, executată de curând și cu mare efect, sub conducerea maestrului autor, la Biserica Prea Sfinței Fecioare Maria în Timișoara.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

³ Comp. Hegel, *Phänomenologie des Geistes*, ed. Larson și Nic. Hartmann, *Geschichte des deutschen Idealismus*, Bd. 8. Leipzig 1929.

⁴ Vezi Dr. Nic. Balcă, *Die Bedeutung Gogartens und seines Kreises für die Pädagogik der Gegenwart*, Weimar 1934.

cole și cetățenești, prăznuri etc., — toate pline de o pătrunzătoare mireasmă creștină și naționalistă.

Orcine poate citi cu folos această carte, pe care o recomandăm cu căldură, — convingi fiind de rostul ei în lupta culturală și sufletească pe care neamul nostru o dă azi cu atâta putere.

Un volum de 240 pag., 40 lei. De vânzare la Librăria Arhiepiscopale, Sibiu.

*

Pr. D. Cristescu: *Sfânta mănăstire Arnota*, 1937, Tip. „Ep. Vartolomei” a sfinței episcopii Râmnicul-Vâlci. 169 p. Lei 150.

O nouă lucrare, privitoare la istoricul sfințelor mănăstiri ale țării noastre, tălmăcind începutul și rostul lor în trecut și în timpul de față, ne prezintă P. C. Sa Pr. D. Cristescu, consilier referent la sfânta Episcopie a Râmnicului Noului Severin.

Comorile de artă și de evlavie, ale ctitoriei lui Matei Basarab dela Arnota (+ în 1654), sânt puse, cu numeroase vederi, în adevărata lumină pentru cei doritori de a cunoaște trecutul și prezentul unei biserici voivodale, astăzi pe calea unei restaurări complete din sărăcia și ruina ce a copleșit-o.

*

Prima Cruce. — Este de obște cunoscut că bisericile reformate au eliminat din cultul lor sfânta Cruce. Până când turnurile și bisericile ortodoxe sânt stăpânite de cruce, turnurile reformate au în vârful globul și steaua biblică, o caracteristică a cultului vechi.

Iată însă că în zilele noastre, această biserică trece prin mari frământări interne, care pot avea drept consecință întoarcerea bisericilor reformate la cultul, învățătura iconografia și simbolica veche ortodoxă creștină.

Primul pas l-a făcut comunitatea reformată din capitala Ungariei. Aici se ridică azi prima biserică reformată în vârful ei cu o mare cruce.

Conducerea bisericii, care după lungi discuțiuni a luat această hotărâre, știe că va avea de suportat critici și observări din partea coreligionarilor din lumea întreagă. Drept aceea într'un comunicat dogmatic și canonic și-a justificat acest început de întoarcere la vechiul cult al epocii patristice.

Culegem câteva spice din acest comunicat: „De fapt crucea nu stă în contradicție cu concepția dogmatică a bisericii reformate, așa a hotărât și sinodul național reformat al anului 1929, hotărâre luată ca punct de mănecare la ridicarea noului lăcaș de închinare”.

„Crucea fără corpus tocmai așa nu stă în contradicție cu concepția dogmatică a bisericii reformate, ca și ori care semn distinctiv biblic, care se referă la persoana sau la opera de mântuire a lui Hristos, de ca exemplu: steaua magilor, mielul, potirul, sau cununa de spini”. „Considerăm că e bine să sa folosească crucea ca semn creștin. Acea biserică pentru care Vinerea Mare e cea mai însemnată sărbătoare, nu poate fi dușmană crucii...”

„...În școli, internate și alte instituții publice se introduce crucea fără voia noastră, — și noi ducem o luptă nejustificată... Toți credincioșii reformați trebuie să recunoască faptul, că nu crucea ne desparte de celelalte confesiuni, ci alte chestiuni ce privesc dogma și cultul. Toate aceste motive le punem la inima credincioșilor, pentru că puhoiul necredinței și al comunismului a ajuns până în pragul caselor noastre, și nu numai una sau alta dintre biserici este periclitată, ci însași existența creștinismului...”

„Și în clipe grele numai Hristos cel răstignit pe cruce pentru noi ne poate înălța și salva”. —

De aceea: pe noua catedrală reformată din Budapesta crucea vestește totuși iubirea... Vor înțelege oare această vestire neastâmpărații revizionisti de acolo?

Pr. Dr. Romul E. Iacob.

Organizați Reuniuni de femei

Redactor responsabil: Pr. Prot. Dr. D. Stăniloae

AVIZ

Onor. Minister al educației naționale, prin ordinul circular cu Nr. 36.410 din 23 Februar a. c., a interzis elevilor de școală cercetarea cinematografelelor, fără autorizarea sau învoirea direcțiunilor școlare și în special în zilele de Duminică, înainte și după amiază. — Abaterile dela această dispoziție se vor raporta aici.

Sibiu, 17 Mai 1937.

Consiliul arhiepiscopal

Șezătoare literară la Sibiu

Cartea românească și scrisul românesc adevărat își luminează cărările. Zori noi se arată. Oameni cu suflet și gândire românească își scriu cu litere scoase din inimă curată simțirile lor. Scrisul își recapătă caracterul lui românesc cel puțin la o parte dintre scriitori, la aceia cari mai păstrează în suflet urme de strămoși și croesc temelii solide viitorului nostru. Cartea românească, care trebuie să se ridice din inimă, care trebuie să fie evanghelie culturii viitoare, lumină pentru veacuri, începe abia acum să fie scrisă. O simțim cum crește trudnic din suflute ca florile de cireș, vestind o nouă înviere a literaturii bune și isbind cu putere în literatura streină de sufletul și aspirațiile Credinței și Neamului nostru. Cartea aceasta se urzește acum încet în chițiile sufletelor artistice și în Ardealul nostru ținut atât sub zăvoare streine.

Ca argumentare prin concret, gruparea literară „Thesis” a organizat în 16 Mai a. c. în sala prefecturii orașului nostru o șezătoare literară, prin care să facă legătura directă între sufletul scriitorului și al cititorului. Au venit scriitori din întreg Ardealul.

Șezătorea e deschisă de dl profesor Dr. V. Papilian. Dsa vorbește despre o criză a cărții, o criză generală, europeană. Cartea care înseamnă mult în viața omului, în viața unei Națiuni, trebuie să plece dela realitățile naționale și să lege verigile unui lanț de spiritualitate, care să stăpânească materia, căci numai spiritualitatea învinge.

Dl Olimpiu Boitoș vorbește despre „Cartea ardeleană înainte de Unire”.

După această conferință a început șirul scrierilor originale citite de autorii lor.

Dl Septimiu Popa-Chuj a citit o schiță umoristică intitulată „Chibritele” (amintiri din temniță).

Dna Coca Farago a citit poezia „Anticipație”, și „Fragment” dintr'un roman. Dl Gh. Popa-Medias a citit „Moartea pe munte” poezie pătrunsă de o notă de misticism și „Manole vorbește zărilor” poezie inspirată de legenda Mănăstirii Curtea de Argeș. Domnul Petre Neagoe scriitorul ardelean dus de mult în America și reîntors pentru câțva timp pe meleagurile unde s'a născut, a citit schița „Ochi” tradusă din englezește de dl A. Cotruș și în care se vede influența mediului din copilărie asupra scriitorului. Dl Gh. Samarineanu-Oradea a citit „Gândirea” poezie filosofică. Dl M. Axente-Medias a citit schița „Moartea”. Dl T. Macovescu a citit poeziile „Omul”, „Încet se lasă noaptea”, „Florile” și „Eroii”. Dl Paul Conțant a citit un frumos fragment din romanul de curând apărut „Râia” în care biciuiește satiric moravurile politice dela noi.

Șezătorea o încheie dl Aron Cotruș, poetul iubit al tinerelor năzuințe naționale, prin citirea poeziilor „Pâinea noastră”, „Dintru început de început”, „Rănitul”, „Peste creste ude”, „Horia” și poemul „Țara”. Din repezi scăpărări de cremene sar scântei de gând și crez nou, imagini străfulgerate de noi idealuri.

INFORMAȚIUNI

Săptămâna cărții se inaugurează în 26 Mai 1937. S'a pregătit, în acest scop, librăriile și autorii și editorii. Rămâne ca cetitorii se îndreptățească, în măsură cuvenită, aceste pregătiri, alegând tot ceea ce e bun și vrednic de sprijinit și răspândit.

Aniversarea zilei 3/15 Mai 1848 se face în anul curent la Blaj deodată cu sărbătorirea celor două sute de ani dela întemeierea orașului de pe maluri târnăvene. Festivitățile s'au fixat pentru ziua de 30 Mai c. —

Comemorând pe 3/15 Mai, confrății unui mare cotidian din București fac greșala, comisă și la altă ocazie, și publică portretul lui Gh. Barițiu, încredințați că au prezentat cititorilor figura — lui Simeon Bărnuțiu. Deslușire ar putea găsi în orice librărie, unde figurile menționate sânt arhicunoscute.

Congresul general anual al LIGII CULTURALE, care s'a ținut anul trecut la Brașov, — conform hotărârii comitetului central executiv, anul acesta 1937, se va ține, în 27—29 Iunie, la Iași. La importanta manifestare culturală și națională a congresului e de dorit să participe cât mai mulți intelectuali din întreaga țară.

Act de mulțămire. Oficiul parohial ortodox român din Criș, protopopiatul Sighișoara, mulțumește fiilor săi credincioși, astăzi lucrători în București, cari printr'o colecție întreprinsă între ei au cumpărat și donat bisericii: un rând de odăjdii, un Pentecostar și o cruce, — toate în valoare de 7520 lei. — Mulțumim și Reuniunii femeilor ortodoxe din loc, care a doua zi de sfintele Paști a dat o serbare culturală împreună cu teatru, realizând un venit de 2900 lei. Cu această sumă au mărit „Fondul pentru procurarea de ornate bisericesti”, creiat tot de reuniune prin contribuiri lunare: Fondul de prezent se urcă la suma de 4350 lei. — Pr. Nicolae Mihaiu.

Examenale de bacalaureat din acest an se țin între 25 Iunie și 10 Iulie. Inscrisurile se fac prin școala, unde a absolvit candidatul. Absolvenții vechi de liceu se înscriu până la 31 Mai, absolvenții noi îndată după închiderea cursurilor. Absolvenții cu 7 clase au drept să aleagă între latină cu științele naturale, și între matematici cu științele fizico-chemice.

Să injuri e oprit. Poliția greacă dela Atena a dat poruncă aspră, care oprește injurăturile, sub pedeapsă, în tot cuprinsul țării. Ziarele grecești susțin, că prostul obicei de-a injura nu e de origine grecească, ci e importat din țări vecine. Injurătura este de altfel un rău obicei încetățenit și la noi cu atâta putere, încât cel mult dacă, în acest punct, ne întrec vecinii de dincolo de Tisa, cunoscuți ca mari meșteri la injurat. Pedeapsa din Grecia pentru nenorocitul nărav, merită să fie introdusă pretutindeni, unde oamenii nu știu să-și înfrâneze limba asămănându-se cu oricare birjar și corturar.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminică, în 23 Mai 1937, va predica părintele Gh. Secaș.

Conferință publică. Duminică, în 23 Mai 1937, ora 6 d. a., în sala prefecturii județului Sibiu, conferențiază dl Ion Pillat despre: Sufletul clasic în literatura română.

Clopote, dele, Cununi pentru cununie, Disc și steluță, Copie, Linguriță, Clopoțel, Garnitură pentru miruit, Garnitură pentru cuminecat bolnavii, Chivote, Cruci, Cruciulițe, Icoane, Ornate, Căldăruși de aramă cositorite, Odăjdii, Prapuri, Steaguri, etc. se pot mai bine procura dela **Librăria Arhiepiscopale Sibiu.** Informațiuni se dau cu plăcere.

Nr. 5096 Ep.

Publicațiune

Consiliul arhiepiscopal ortodox român din Sibiu dă în întreprindere zidirea bisericii ortodoxe în comuna Valea-lungă — lângă Blaj.

Cei ce doresc să ia în întreprindere zidirea acestei biserici, vor înainta până la 11 Iunie a. c. oferte în scris Consiliului arhiepiscopal ortodox român din Sibiu, unde se pot vedea zilnic planurile, devizul și condițiunile, și se dau informațiuni.

Odată cu ofertele, reflectanții vor depune la casieria Consiliului arhiepiscopal garanție de Lei 20.000 (douăzeci mii) în numerar sau efecte de stat.

Oferte fără garanție nu se primesc. Sibiu, 20 Mai 1937.

Consiliul Arhiepiscopal

Publicare de licitație

Consiliul parohial ortodox român din comuna Meșindorf, județul Târnava-Mare, dă în întreprindere prin licitație publică cu ofertă închisă, zidirea bisericii, conform devizului și planului aprobat de Prea Ven. Consiliu arhiepiscopal sub Nr. 4197/1937.

Ofertele închise și sigilate, însoțite de o garanție de 5% în numerar sau în acte de valoare, se pot depune până la începerea licitației, care se ține în ziua de 13 Iunie 1937, în școala de stat din Meșindorf.

Planul și devizul se pot vedea în orice zi la oficiul parohial.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a da lucrarea aceluia în care va avea mai multă încredere.

Meșindorf, la 17 Mai 1937.

Oficiul parohial:

(26) 1—2 Preot Alexandru Oprișiu
paroh ortodox român

Nr. 4800/1937.

[24] 1—2

Publicațiune

Consiliul arhiepiscopal ort. român din Sibiu cumpără 300 stângini de lemne de foc, esență fag de prima calitate și neplutite, pentru instituțiunile sale din Sibiu.

Lemnele sunt a se furniza până la 16 August 1937.

Ofertanții vor înainta oferte în scris până la 31 Mai 1937, Consiliului arhiepiscopal ortodox român în Sibiu, unde se pot vedea zilnic condițiunile de furnizare și se dau informațiuni.

Odată cu ofertele se va depune o garanție în sumă de Lei 10.000 (zece mii) în numerar.

Oferte fără garanție nu se primesc. Sibiu, 12 Mai 1937.

Consiliul arhiepiscopal

Publicațiune de licitație

Consiliul parohial ortodox român din comuna Ungra, jud. Târnava-Mare, dă în întreprindere, prin licitație publică cu ofertă închisă, zidirea bisericii, conform devizului și planului aprobat de Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopal sub Nr. 3396 din 14 April 1937.

Ofertele închise și sigilate, însoțite de o garanție de 5% în numerar, sau acte de valoare, se pot depune până la începerea licitației, care se ține în ziua de 30 Mai 1937 ora 4 p. m. în școala de stat din Ungra.

Planul și devizul se pot vedea în orice zi la oficiul parohial.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a da lucrarea aceluia în care va avea mai multă încredere.

Ungra, la 3 Mai 1937.

Oficiul parohial ortodox român.

[23] 1—2 Pr. Gheorghe Cristea.

Editura și tiparul Tipografiei Arhiepiscopale